

OVERDRAAGBAARHEID VAN AANDELEN IN BESLOTEN VENNOOTSCHAP EN NAAMLOZE VENNOOTSCHAP

In eerdere nieuwsberichten werd u geïnformeerd aangaande de inwerkingtreding van het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen. Met de invoering daarvan werden de spelregels inzake overdraagbaarheid van aandelen gewijzigd. Deze wijzigingen zijn het sterkst voelbaar bij de besloten vennootschap (of BV, zijnde de vroegere BVBA).

De wetgeving ter zake voorziet 'standaard'-regels inzake de toelaatbaarheid van overdrachten. Gezegde standaardregels worden in de praktijk veelal verstrengd dan wel versoepeld in de statuten. Gebruikelijk wordt er een onderscheid gemaakt tussen de overdrachten onder de levenden enerzijds (bijvoorbeeld door verkoop of schenking van aandelen) en de overdrachten ten gevolge van overlijden anderzijds.

Voor het geval u zich afvraagt hoe het in uw vennootschap zit met de overdraagbaarheid, geldt als stelregel dat u best eerst de statutaire bepalingen ter zake naleest, vermits deze primeren boven de 'suppletieve' wettelijke regeling.

Vooral in de besloten vennootschap wordt in de praktijk van de 'standaard'-regels afgeweken, in functie van de specifieke noodwendigheden en/of noodwendigheden.

Zo is het de wens van veel klanten om de overdracht sterk aan banden te leggen om het familiale karakter van de vennootschap te garanderen.

In andere gevallen wordt de mogelijkheid tot overdracht dan weer verruimd om meer aan te sluiten bij die bij de naamloze vennootschap (waarover verder meer).

In deze bijdrage trachten wij u een overzicht te geven van de meest voorkomende clausules bij de besloten respectievelijk de naamloze vennootschap.

Indien u vragen heeft omtrent de situatie in andere soorten vennootschappen (CommV, maatschap, enz.), neemt u dan gerust contact.

I. De besloten vennootschap ('BV')

Een besloten vennootschap is per definitie - 'what's in a name' - besloten van aard.

Althans, dit was steeds het geval voor de inwerkingtreding van de nieuwe wetgeving.

Immers, sedert de inwerkingtreding van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen kan ook de overdraagbaarheid van aandelen in de BV volledig op maat worden uitgewerkt, en zelfs volledig vrij gemaakt naar het model van de nv.

(In die zin is de benaming van de rechtsvorm niet ideaal. Beter is de nieuwe Franstalige benaming 'société à responsabilité limitée' ('SRL').)

De standaardregel inzake overdraagbaarheid van aandelen in de BV is thans als volgt:

- voor alle overdrachten is de instemming vereist van een meerderheid van de aandeelhouders;
- daarmee wordt bedoeld, de andere aandeelhouders dan de houders van die aandelen waarvan de overdracht wordt voorgesteld;
- van die andere aandeelhouders moet meer bepaald de helft instemmen;
- bovendien moet die helft samen houder zijn van minstens drie vierde van de aandelen.

Het bovenstaande geldt evenwel *niet* wanneer het een overdracht betreft aan volgende 'preferentiële' categorieën begunstigden:

- een andere aandeelhouder;
- de echtgenoot of wettelijk samenwonende partner van de overdrager;
- een bloedverwant in de rechte opgaande lijn (ouder, grootouder, etc.) of in de rechte nederdalende lijn (kind, kleinkind, etc.).

Bovenstaande regel geldt evenwel slechts *indien de statuten van de vennootschap er niet van afwijken*.

Zij kan dus naar inzicht van de aandeelhouders verstrengd worden, of versoepeld.

Bijzondere aandacht is vereist voor de berekening van het quorum voor de instemming met een voorgestelde overdracht. Wij lichten dit toe met een voorbeeld.

In vennootschap X zijn 1.000 aandelen uitgegeven (met gelijke stemrechten).

A is houder van 800 aandelen.

B is houder van 140 aandelen.

C is houder van 60 aandelen.

Bovenstaande standaardregeling inzake aandelenoverdrachten is van toepassing.

A wenst zijn aandelen over te dragen aan een derde. B is akkoord.

Minderheidsaandeelhouder C stemt niet in met de overdracht.

Quorum:

- ½ van de aandeelhouders B en C (ok);

- ¾ van de aandelen andere dan die waarvan de overdracht wordt voorgesteld (niet ok).

De overdracht kan niet plaatsvinden.

Indien u overweegt gebruik te maken van de nieuw ingevoerde mogelijkheid de overdraagbaarheid (bijna) volledig vrij te maken, kan u ervoor opteren de statuten aan te passen (en de rechtsvorm van de BV aan te houden).

Bij wijze van alternatief kan ervoor worden geopteerd de vennootschap om te zetten in een naamloze vennootschap. Deze rechtsvorm vereist weliswaar nog steeds een vrij aanzienlijk minimumkapitaal (61.500,00 EUR) en de omzetting vereist het doorlopen van een vrij complexe procedure met tussenkomst van een bedrijfsrevisor, maar de naamloze vennootschap biedt voordelen ten aanzien van de besloten vennootschap die wij op eerste verzoek verder voor u toelichten (vnl. de verminderde administratie in het kader van voorgenomen uitkeringen en het eenvoudiger verkrijgen van externe financiering).

In de besloten vennootschap kan ervoor worden geopteerd de overdracht van aandelen aan een derde afhankelijk te maken van een voorafgaandelijke *goedkeuring* van de nieuwe aandeelhouder door de bestaande aandeelhouders.

Voor het geval een aandeelhouder zijn instemming weigert, kan voorzien worden dat de betrokkene zelf een andere overnemer voorstelt.

Voor het geval ook de nieuwe kandidaat-overnemer niet wordt aanvaard, kan worden voorzien dat de weigerende partij(en) de aandelen in kwestie zelf inkopen.

Het mechanisme van prijsbepaling wordt daarbij best in detail uitgewerkt; dat kan de oorspronkelijk overeengekomen prijs zijn, dan wel de prijs overeenstemmend met de werkelijke waarde van de aandelen.

Voor het geval van (blijvende) onenigheid wordt vaak voorzien dat een externe deskundige de prijs zal bepalen, of dat het geschil aanhangig wordt gemaakt bij de rechtbank of bij een college van arbiters.

Een variant op bovenstaande methodiek is dat er een vereiste goedkeuring wordt voorzien door het bestuursorgaan, niet door de andere aandeelhouders.

Een andere veel voorkomende clausule is die waarin een *recht van voorkoop* wordt bedongen.

Daarbij moeten de aandelen die men aan een derde wenst te verkopen, eerst aan de bestaande aandeelhouders worden aangeboden, dit aan dezelfde prijs en modaliteiten als die waaromtrent men met de kandidaat-overnemer was overeengekomen.

De bestaande aandeelhouders kunnen er dan, binnen de gestelde termijn, voor opteren al dan niet gebruik te maken van hun voorkoop.

Indien meerderen onder hen het voorkooprecht uitoefenen, doen zij dat in verhouding tot hun aandelenbezit in de vennootschap.

Ook hier wordt best een gedetailleerd mechanisme houdende prijsbepaling uitgewerkt, alsook een regeling ter beslechting van eventuele geschillen.

Ook worden er soms combinaties van goedkeurings- en voorkoopmechanismen uitgewerkt. Omwille van de complexiteit daarvan gaan wij daarop bij deze niet dieper in.

II. De naamloze vennootschap ('NV')

In de naamloze vennootschap is de overdracht van aandelen traditioneel volledig vrij, behoudens statutaire regels en/of aandeelhoudersovereenkomsten die de overdraagbaarheid aan banden leggen. Onder het nieuwe vennootschapsrecht is hierin geen verandering gekomen.

De statuten van een naamloze vennootschap kunnen specifieke overdrachtsbeperkingen voorzien. Deze kunnen ook worden uitgewerkt in een onderhandse aandeelhoudersovereenkomst. Deze omvat een meestal zeer gedetailleerde regeling, die volledig op maat wordt uitgewerkt. Deze overeenkomst wordt niet gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad maar is wel bindend voor alle aandeelhouders van de vennootschap.

* * *

Wij hopen u met bovenstaand overzicht een en ander te hebben verduidelijkt, minstens een inzicht te hebben verschaft van de respectieve aandachtspunten en eventuele mogelijkheden voorzien door het nieuwe vennootschapsrecht.

Het overzicht is niet allesomvattend en vereenvoudigt sterk de vaak zeer complexe regelingen die worden uitgewerkt. Het is slechts bedoeld om u een inzicht te verschaffen in de mogelijkheden.

Aarzelt u niet ons te contacteren met het oog op verdere verduidelijking van welkdanig aspect van bovenstaande toelichting, dan wel voor een analyse van uw persoonlijke situatie.

Mogelijks biedt de nieuwe wetgeving ook nieuwe opportuniteiten voor uw dossier. Wij houden ons graag ter beschikking voor een bespreking in dat verband. Voor het aanpassen van de overdrachtsregeling is een wijziging van de statuten vereist, hetgeen de ondertekening van een authentieke (notariële) akte veronderstelt. Eventuele wijzigingen kunnen desgevallend worden meegenomen bij het conformeren van de statuten aan de nieuwe vennootschapswetgeving, verplicht tegen eind 2023. Wat dat betreft, verwijzen wij graag naar onze eerdere nieuwsberichten.